

ههفته نامهی بهد بهخته فەندی ... عه بدولەحمان فەرهادی

بە یانی زووی یەكەم ئۆژی هەفته، كە لە ما هاتمە دەرەوە، ژنەكەم داوای كرد لە گەڵانەوهم، ماسیحه یك لەگەڵ خەم بەنمەو، چونكە ماسیحه ی حەوشەكەمان شكابوو. كە بەبۆ كۆتەم، گۆتم نەبادا لە گەڵانەوهم بیرم بچە، با هەر لە ئێستاو ماسیحه بكەم ئینجا بە ئیشوکار بۆم، لە ئێستادا جادە شەهید سمكە مەنتەك و لە مەنی ماركەتەك سەر ماسیحه یك و دار ماسیحه یكەم بە یكەو بە سە هەزار دینار كە. تەماشای سەعاتەم كرد بینیم هەشتا كاتەكە بە بەرەو ماوە، با ماسیحه كە ببەم و تا خانە حەوشەكە بشوات كە دوو شەو بەهەی خەبارانەو ئۆنگی كاشییه كە نارنجی هەگەڵابوو. كە گۆشتمەو ماوە، نایلهنم لە ماسیحه داچە و خەریك بوو دارەكە لە ناو قەد توندكەم، دارەكەم لە بەرنا، بینیم دایسی ماسیحه كە زەر گۆرەترە لە ئێستووری دارەكە، یان بەبۆین دارەكە باریكتەر و بەی نابە، چەندی هەوڵەدا و سەرم هەنا و برد یەكەنگیر نەبوون، ناچار هەتەك هەتەك ماسیحه م بردەو مەنی ماركەتەك كە كۆیژگە یەكە لە سەر بوو و پەشتەر من لە باوكەكەم كە یبوو، تەمگە یاند كە ماسیحه و دار پەكناكەن و داوام كرد بەمی بگەڵێتەو، كەچی كۆیژگە گۆتی: دۆبە بابم بەتەو، خە لە مەنت نەكە یو! ناچارم نیو سەعاتان لە بەر ئێو هەتاو تاقەت پرووكەندە خەم خافەاند تا بەی جامانە بەسەری كۆرتەك لە هەنگەك و شەرواك لە هەنگەك، هاتەو و دواى منجە منجەكە زەر ماسیحه ی بە گۆشیمەو. من هیچم نەگۆتبوو كەچی ئەو چەند جارەك پەیگۆتم: مەوادى ئێمە هەمووی ئەسەییە. جا بەخەت تەبگە!

دیسانەو بەرەو ماوە بوومەو، تا ماسیحه گەیانەو و دواتر گۆشتمەو دۆوام، دەوام قەیاسەكی ما بوو.

بە یانی یەكەشمەمە خەم لە حەمامی ماوەو كۆتا تا بەر لەوێ بچم دۆوام وەك هەموو ئێزان، خەم بەشەم، لە حەمامەكە بینیم تەشتاو باغەكە كە سە ساڵ دۆبوو كە یبووم، كۆن بوو و تەواوەك ئاوی بە بەرەو دۆوات. كە لە ما هاتمە دەرەو یەكەوسەر بەرەو دۆوام گۆشتم و بیرم كردەو كە باشتەر وایە لە گەڵانەوهم تەشتەكی حەمام بكەم. سەعاتەك بەر لە دۆوام تەواو بوون هاتمە دەرەو و لە ئێستادا چوومە دوكانی باغە فرەشەك و تەشتەكی سپیی نورتونووی ناو نایلهنم

کئی. گیشتم و ما و و تشت ک م خست ح مام و ک ن ک یشم ل
د ر و ل ت نشت زب دانی ب ر د م د رگا ک مان دانا. سبهینه زوو که
له خو ا بووم دیسانه وه خ م له ح مام کوتا تا بهر له چوونه
دهره وه م، ئاو ل به خ مدا بکه م، تهشته که م ا ک شایه لای خ م، ههستم
کرد تهشته که ز ه ده نگ کی ل وه د، به ئاسته م له عه رده که مدا ههستم
کرد تهشت شکاوه، به دواى شکانه که یدا گه م، بینیم له ته نیشته وه
درز کی ستوونیی ت که وتوو. خه می به دبه ختی دایگرتم و نه مزانی چ ن
خ م شوشت! به خ م و تهشته وه هاتمه دهره وه، دراوس کان ته ماشایان
ده کردم و به لایانه وه سهیر بوو که ده ب ئو تهشته ک وه بهرم!
گه یشتمه وه لای باغه فر ش و ت مگه یاند که تهشته که کون بوو و داوام
لای کرد که ده ب م به تهشت کی نه شکاو بگ ته وه، کابرای
باغه فر ش به مه ز ر قه س بوو و دواى مشتوم کی ز ر، سو ندم بای
خوارد که تهشته که م به شکاوی بردوو به ئوهی پای بزائم. به سهت
دهرده سهری پای گ ته وه، ئه ویش هه ر ده یگوت و ده یگوته وه: مام ستا
ئ م شتی شکاو و عادیمان نییه، مه وادی ئ م فوول ئه س ییه.

سبهینه زوو له خو ا بووم ویستم وه ک ئ ژان، خ م بش م. چرک، پلاکی
گ پی حه مامه که م پ کرد، له گه پ کردندا چرته یه ک له گل په که وه هات
و سووتا، هه مووی مانگ ل بوو گل په که م به گر نتی و ئه س پی ک یبوو.
به و تاریکییه خه ریکی خ شووشتن بووم، نه مده زانی چ ن سا بوونم له
لیفکه هه ده سووی، به سهت حا له و تاریکستانه خ م شوشت و سواری
ت ومب ل بووم و چوومه دهوام، شه وکه تی فه اشم بانگ کرد و ده
هه زارییه کم له مستی نا و داوام لای کرد که ی مه جال ل بوو بچ له
دوکانه کانی جاده ی س تا قان گل پ کی ف ته ی له وله بیی قوونک
بورغووی ئه س م ب بک و باقییه که یشی ب خ ی. ده وروبهری سه عات
یه ک، شه وکه ت پا که ته گل په که ی ب ه نام و تی گه یاندم که گل په که
ئه س ی و ئه ووه لبابه. سو پاس کی گه رمیم کرد. که چوومه وه ما وه،
دواى ناخواردن چوومه حه مام تا گل په که بگ م، ک نه که م خسته
سه به ته ی زب ه که وه و نو که یم جوان جوان قایم کرد، پاشان چرک،
پلاکه که یم پ کرد، که چی گل پ ترووسکه یه کی ر ناکیی نه دام، ب م
دهرکه وت که گل په که نو یه که ش سووتاوه، خه م دایگرتمه وه و هه زار
جن م به به دبه ختی خ مدا. عه سره که ی له تاریکی خه ریکی ده سنو ژ
هه گرتن بووم و دواتر ت لم ب شه وکه ت کرد و دواى که م ل هاته
ما وه و ت مگه یاند که گل په که سووتاوه و داوام لای کرد بچ به
یه ک کیتربیگ ته وه. شه وکه ت که وته منجه منج و پرته پرت. ب ئوهی
ئارام ب ته وه، ناچار پ نج هه زارییه کم له گیرفانی نا، دواى
سه عات ل شه وکه ت هاته وه و گوتی: مام ستا، کابرای دوکاندار

گلا په کي بـ نه گـ مـ و گوتی بـ وهستات بانگکه، گوتم وهستات کـیه؟ گوتی: جه ناب، مه بهستی تـیه. ناچار مام له گه شهوکت بچمه لای دوکاندار و داوای لـ بکـم گلا په کـم بـ بگـ تهوه، دوکانداره که حاجیه کی که شیده له سهری دم به وـرد و سهـاوات بوو، ناچار به ووـکی خـ شهوه له گه ی که و تمه قسه، که چی نهو سماقفر شـکی زـر تووـه و تـسن ده هاته بهر چاو، بهـام دواي پرته پرت و منجه یه کی زـر، گه یاندمه قه ناعت که گلا په که له نه ساسهوه سووتاوه، که چی نهو هر ده یگوت: مه وادی نم دوکانه که بایی په نجا ده فتر ده بـت، یه شتی تـدا نییه زـر نه سـی نه بـ، نه مه یه که مجاره شتی وا لـره وووده دات، ده یگوت: هـموو مه وادی تـمه نه سـیه.

سـهـممه بوو، دواي نیوه بـ درهنگ له دهوام هاتبوو مهوه، ویستم تـواره کی ئیسراحه تـ بکـم و نه چمه دهرهوه و کتـبـ بخوـنمهوه، دواي عـسرـکی درهنگ کوـه کـم گوتی: باوه، هر ده بی بمبه یته لای مـ بایلفر شه کی سهر شهستی، زرـی (درع) مـ بایله کـم زـر درزی تـکه و تووه، بهـکوو بیگـم. ناچار تـومبـلم به گـ خست و چووینه لای مـ بایلفر شه که و نهویش پوخته و جوان داخوارییه کی جـبه جـ کردین و گه اینهوه..

تازه له نوـژی عیـشا هاتبوو مهوه و له ژووره کی خـم خـریکی خوـندنه وهی بـمانـکی خوسرهو جاف بووم، له پـ بووه هـرای نـوان هـردوو کوـه کـم، که بهردهوام شه و نـاژاوه یان بوو و قهت دانوویان به یه که وه نه ده کوـا، هـردووکیان سا بـکیان به یـن بوو، ئیسراحه تیـان لهو ماـه نه هـشتبوو، چه نده نامـژگاریم ده کردن، بـسوود بوو. نه وهی مـ بایله که یم بـی چاک کردبوو وه ده یگوته نه وه کی تر تـ زرـکه یـت لـ شکاندووم، نهویش ده چوو که شکه لانی فهـلـک و ده هاته خوـاره وه ده یگوت من نه بووم، زرـیه که خـی عادییه و بزانه بهر شتـ که و تووه و شکاوه. بـ نه وهی وه زعه که نارامکه مهوه هاوارم کردن: کـ بن دهویت با بینه.

بهو شهوه بـ لای مـ بایلفر شـی گـرین بـا پـچیان کردمـه وه، تا دیسانه وه زرـیه که نوـکه یـنه وه. که گه یشتینه لای مـ بایلفر شه که، خـریک بوو دوکانه کی داده خست، بهـی تـمه وه که مـ خـی دواخت و کوـه کـم پـی گوت: عـمـم، نهو زرـیهی تـ عادی بوو، بهـکم یه کـکی نه سـیمـان بدهیتی، کابرا لهو قسه یه کوـه کـم چاوی چوو پشـتی سهری، تهواو ده هری بوو و هاواری کرد: یانی من شتی عادی ده فرـشم؟ بـن نیمه. به هزار حاـ کابرام هـور کردهوه، که چی نهو هر پرته و بـه ی بوو و باسی لهوه ده کرد که خـی، تایبـت بـ هـنـانی نم که لوپـله

ئەسلىيانە دەچەتە چىن. كە پارەى زى تازە كە مان داي، ۋوۋى كىردە كوۋەكەم و گوتى: چار كىتر ئەم قسانە لاي من نەكەيتەو، بى خىت كە يىقى خىتە بە كى دەلى، بە نام من نا، ئەم دوكانەت بىنيو؟ لەو تەى ھەيە شتى عادىي نەھا توو تى، شتەكانى من ھەموۋى ئەسلىين. بە ھەر حا، ناچار سوپاسكى گەرممان كىرد و گەلىنەو.

شەۋى ۋا بىردوۋ بەھى ژانى ددان كەمەو خەو نەچوۋبوۋە چاۋم، سەيرە! ھەموۋى ھەفتەيەك نابى ئەو ددانەم پلاتىن ۋىژ كىردوۋە و سەت دىلارم داو تە دىتلىكى عارەب كە گوايە باشتىن دىتلىرى شارە، كەچى ژانەكەى بەرى نەدەدام. ناچار بەو سەبەينەيە ۋومكەردە نەخىلخانەيەكى ئەھلىي سەرلىكى يە، ئەو نەخىلخانەيە دىتلىكى ھاۋلى خولندىمىلى بوو، ناۋى دىتلىرى شەملى بوو كە بىست سالى دەبوو نەمدىبوو، پسوولەي دىتلىرى شەملىم بىلى و كە سەرەم ھات چوۋمە ژوورەو. دىتلىرى شەملى كە چاۋى پەكەوت، كىلى دىتلىرى شەملى بوو و زىرى ۋىزلى نام، ددانە بە ژانەكەم پىشاندا و جوان پىشكىنى و پەيگوتەم: ماملىستا، ئەو پلاتىنەي دىتلىرى كەت بىلى داناۋى لە جىرى ھەرە خراپەكانە و بە تەۋاۋى نەچەسپو، من ئىستا تەنبا ئىشى دروستكىردنى ددان دەكەم و دەتلىرىمە ژوورەكەى تەنىشتەم كە دىتلىرى ھەمىدىلىيە و ئەو شارەزاي دانانى پلاتىنە ئەسلىيە. ۋومكەردە دىتلىرى ھەمىد و دۋاى سەعاتلىك ھەنان و بىردن و نىن و غولھەلى مىشك ھەژەن، دىتلىرى ھەمىد پلاتىنە عادىيەكەى نى و پلاتىنە ئەسلىي ئەوۋەلبابى بە سەتو پەنجا دىلار بى دانام. دىتلىرى ھەمىد ھەر دەيگوت و دەيگوتەو: ئەو پلاتىنە بىت دادەنەم جىرى يەكجار ئەسلىيە و گەر تا سالىكىتر غەيبى ھەبوو، من بەرپىسىارم.

سەبەينە زوۋ كە لە خەۋ ۋابوۋم، ھەۋاكەى زى سارد بوو، خىم لە ھەمامەكە پەستا و شىرى دەستە چەپى ئاۋە گەرمەكەم كىردەو و چاۋەنلى بوۋم كە گەرم داھات بە سەر و گوللاكى خىمى دابكەم، كەچى ئاۋەكە سارد و سى، گەرمەكە نەھات و نەھات، بىم دەركەوت كە بە دىنبايەو ۋولە ھىتەرە ئىتەماتىكەكەى بىلەرەكە سووتاۋە، ناچار جەلەكانەم كىردەو بەر.

لە ماۋەى دە سالى ۋا بىردوۋدا، يەكەمجارم بوو بى خى شۈشتەن لەملى بىمە دەرەو. تا دەۋام تەۋاۋ بوو ھەستەم دەكرد ھەموۋ لەشم دادەخور. لە گەلىنەۋەم سەرلىكى بازالى كوورانم دا و ۋولە ھىتەرلىكى ئەسلىي بىلەرم بە گىرنتى سالىك بە دە ھەزار دىنار كىلى. دوكاندارەكە گوتى: ماملىستا، خەمت نەبى، ئەمەيان زىرى ئەسلىيە. سپانە سەر زەكەى تايبەت بە ھىتەر گىرنتى بىلەرم لە ماۋە ھەبوو و دۋاى ناخواردن ھەنام و كەنەكەم لىكەردەو، ئاۋ

ئەوناوەی پـ کرد، ھەموو قالم لە تەوقی سەرم تا بنی پـم لە ئاو ھەتات، باش بوو نوکەیم بە ئاسانی تـ گیرکرد و بە سپانەکی خەریکی بادان و قایم کردنی بووم، وەختکـم زانی گرتی و نەختـ قایم بوو، نا با نەختـکی تریشی بـ بادم، ھەستم کرد قایم بوو، دـم ئاوی نەخواردەووە نەووەکا ئاودزیی تـکەو ھەر بامدا و بامدا، بەم زستانە ئەووەندە بە ھـز بامدەدا، ماندوویی ھەردوو بازووم، ئارەقە لە ھەنیم داچـاند، ھەر بامدا، دەی کەمـکیتەر، دەی ئەمجارەش، تا لەناکاو شرقەییەکی لـووەھات و دایسی ھیتەرە لوولەییەکی لەناووەا شکا. خەمـکی قوو دایگرتـم! باشە، بەدبەختە فەندی. ئەمەي کەي کاری تـیە توخوا؟ ئـ نەدەبووا وەستایەکی شارەزا بـنم؟ سەیرە! تەماشای دایسەکەم دەکرد کە لە بنوبـتکـووە شکابوو و وایەری نەدەچوو سەر. بیرم دەکردەووە کە ئەمە مەحـا بە من و بە بابی منیش چاکبـتەووە. دەمەو عەسر سلفـکم لە تـومبـلەکەمدا و بـیچیەکم لەو دەورووبەرە بینییەووە، ئەویش پـیگوتـم کە بەھـی ئیشی زـرەووە مەجالی نییە تا لەگەـم بـت بـ ماـووە، ژمارەییەکی دامـ تا پـووەندی پـووە بکەم کە ئاوی وەستا سەردار بوو، زەنگـم بـ وەستا سەردار لـدا و کارەکەم تـگەیاندا، وەستا دواي سەعاتـک لەبەردەم ماـووەمان حازر بوو و تەماشایەکی بـیلەرەکەي کرد و پـیگوتـم: ئەمە چ ھەیانـک ئاوی شکاندووە؟ وەرەمەیم دایەووە کە ئەمە خوـییەکی ئامـزام گوايە وەستایە، لـیشی تووـە بووم و دەرمکرد و نەمھـشت چیتەر دەستی بگەییەنەتـ. بەھەر حاـ سەردار چوو سەندووقی تـومبـلەکەي کردەووە، لوولە ھیتەرـکی دەرھـنا و پـیگوتـم: مامـستا، ئەمە جـری ئیتاـییە و ئەسـیی ئەووەلبابە و من بە گرـنتیی ساـکـ لە بـیلەرەکەتي دەخەم، بەـام نرخەکەي کەمـکـ گرانی و بە بەستەنەووە دەکاتە چل ھەزار دینار، چونکە خـی بە بیست ھەزارە، ناچار مام سەری ھـزامەندی بـ بلەقـنم و ئەویش چوو خەریکی گـیـنی بوو. دەمەو مەغریب ھەستم کرد ئاوی بـیلەرە ھیتەر ئیتاـییەکە نەختـ شیرتـن بوو، خـم دایە بەر ھـشاشەکەي و دواي لـبوونەووەم، چومەووە ژوورەووە، پاـکەوتـم و خەو بردمیەووە.

بەیانێ کە لە خەو ەبووم بینیم سەعات لە زـ لایداووە، کە یفساز بووم بەوێ کە ھەینیە و نەختـکـ بـخـم ئیسراحتـ دەکەم. دەورووبەری سەعات یازدە، خانم داوای کرد کە بچم نانی فـن بکـم. سەیرە! خـ مندائـکانم لەو ماـھ دارـک لەسەر بەردـکـ دانانـن! گوتی: نیوہـ بە نییازی شفته دروستکردن ونیسکـ لـنانم.

کە ھاتمە دەرەووە سەعات یازدە بوو، لە نانەواخانەي مام وەھاب نزیک کەوتەووە و بە ھـی قەرەباـغییەووە، تەواوـک لەولاتر ەامگرت و لە

نانه واخلانه که ههشت نانم کای و سواری تومبلمه کم بوومه وه. تومبلم ئه م ئه نیه، به کوو سهت سا ه ئیش ناکات، قنجم کهوت ئه ونده ی سلفه که باده م، خواجه گیان ئه وه ب ئمهی کورد ژیانمان هه مووی هه ب ته بادن؟ جامانه هه باده، که لانگوچک هه باده، پشت ب هه باده، به له کپچ هه باده، له ژیانیش به کار بردنی که لوپه له کانمان هه بادنیا ن دهو، هیتەر گگینی بیلەر بادنیا دهو، گلپ گگینی و ماسیحه گگینی و فیلپه م گگینی و سلف لادنیش هه بادنیا دهو، بادن وه هه ناسه و نان و ئاوه ب کوردان. سلفه کم دیسانه وه بادایه وه، که چی نه کهوته وه گه و نه کهوته وه گه. مایلپه کم دهره نا و تلم ب ه وه ندی کو م کرد، دوا ی ده ده قیقه له وسه ری فولکه که ئه ویش بایدایه وه و گه یشته لام، تگه یشتین که تومبلمه کم فیلپه می سووتاوه. خواجه گیان که ی ئه م هه موو سووتانه بهر کم بهرده دات؟ سوتانی گلپ، هی هیته ری بیلەر، هی فیلپه م، هی ترمیا، جا هی چی نا؟ خیشم هه به ده خته فه نیی فیلم سووتاوم! هه وه ند ژماره ی فیلپه م گگینی کی گه کی لابوو و پوه ندیی پوه کرد، کابرا دوا ی بیست ده قیقه گه یشته لامان و چه ند جری کی فیلپه می دهره نا و تیگه یان دین که ئه ساییه ئه وه لبابه که به گگینه وه هه فتا هزار دیناری تده چ، هه رچی ناوه نجیه که یانه به شهست هزار و خراپه که ییش به چل هزار ده وه ست، دوا ی مامه ه کردن، پکها تین که ئه ساییه که مان به شهست و پنچ هزار ب به ست، ئه ویش تا کاره که ی ته و او کرد نیو سه عاتی خایاند، کابرا هه ر ستایشی جری فیلپه مه که ی ده کرد و ده یگوت: ئه م فیلپه مه، جری ئه سایی یه که مه، له خ م زیاتر که سیتر نییه تی. به م هه ینییه، گوایه له ما ه وه نایه مه دهره وه، که چی که گه یشتینه وه ما ه وه، نوژی هه ینییشمان چوو و سه عاتییش له یه ک لایدا بوو.

عه بدول ه حمان فه رها دی